

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญที่จะทำความเข้าใจลักษณะของเครือข่ายการเคลื่อนไหวทางศาสนาของพระอุทฺตนะ พระกะเหรียงจากเมืองมโหฬัง รัฐกะเหรียง ของประเทศเมียนมาร์ ที่ข้ามแดนมาทำกิจกรรมการสร้างเจดีย์และกิจกรรมทางศาสนาอื่น ๆ ในเขตประเทศไทยตั้งแต่ปี 2553 โครงการวิจัยนี้ดำเนินการในช่วงเดือนพฤษภาคม 2557 ถึงเดือนพฤษภาคม 2558 โดยการเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและเว็บไซต์เรื่องประวัติและกิจกรรมของพระอุทฺตนะ และเก็บข้อมูลปฐมภูมิ จากการสำรวจ สัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ในพื้นที่บริเวณพรมแดนไทย-เมียนมาร์ที่ครอบคลุม อำเภอชายแดนของจังหวัดตาก อำเภอดอยเต่าและแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ และรัฐกะเหรียงของประเทศเมียนมาร์ จากการศึกษาประวัติชีวิตและกิจกรรมของพระอุทฺตนะ พบว่า พระอุทฺตนะหรือหลวงพอมโหฬังหรือพ่อค้อต่อในภาษากะเหรียง มีวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สำคัญสามประการ ได้แก่ การมุ่งเน้นฟื้นฟูและสร้างพุทธศาสนาในลักษณะของผู้นำทางศาสนาในอุดมคติแบบพุทธ การมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่และชุมชนให้มีความทันสมัย และการมุ่งเน้นส่งเสริมเอกลักษณ์ของความเป็นกะเหรียง ด้วยเหตุนี้ เครือข่ายของพระอุทฺตนะจึงมีความหลากหลายที่เชื่อมกันเป็นสมัชชา (assemblage) ตามแนวคิดของลาทัวร์ (Latour 1999) and เดอลันดา (DeLanda 2006) เครือข่ายนี้ประกอบไปด้วยสามกลุ่มใหญ่ได้แก่ คนกะเหรียงที่ศรัทธาและเคยติดตามครูบาซึ่งเป็นพระผู้มีบารมีทางภาคเหนือของประเทศไทยที่มีวัตรปฏิบัติคล้ายกับพระอุทฺตนะ คนกลุ่มนี้ให้การต้อนรับพระอุทฺตนะและเข้าร่วมในการสร้างเจดีย์ ที่อำเภอดอยเต่าและแม่วางอย่างเอาการเอางาน กลุ่มที่สองคือ กลุ่มแรงงานกะเหรียงข้ามชาติที่ต้อนรับการเปิดพื้นที่และโอกาสในการทำบุญและเข้าร่วมงานทางวัฒนธรรม และกลุ่มที่สาม กลุ่มนักธุรกิจ ผู้ให้การสนับสนุนด้านวัตถุดิบจัญและเปิด โอกาสสำหรับการระดมทุนเพื่อทำการก่อสร้างศาสนสถาน โดย แต่ละกลุ่มไม่ได้มีเป้าหมายร่วม หรือมีความคิดและความชอบในกิจกรรมที่เข้ามาทำร่วมกัน กลุ่มที่หลากหลายนี้มีพันธะร่วมกันบางอย่าง แต่ก็มีอิสระที่จะดำเนินการของตน ความหลากหลายนี้ทำให้คุณูปการต่อการเคลื่อนไหวมีหลากหลายและช่วยเพิ่มศักยภาพของกันและกัน อย่างไรก็ตามกลางการเคลื่อนไหว มีความตึงเครียด ความขัดแย้งและอุปสรรค ที่ทำให้การเคลื่อนไหวมีพลวัตรทั้งในด้านขนาดและทิศทางการขยายตัว ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ให้มีการศึกษาเรื่องการเคลื่อนไหวทางศาสนาของกลุ่มศาสนาและนิกายต่าง ๆ ใน บริเวณชายแดนอย่างต่อเนื่องเพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม ในบริบทที่ รัฐไทยและรัฐเมียนมาร์มุ่งเน้นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานและสิ่งของและปัญหาทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้น

Abstract

This research aims to understand U Thuzana's network and his cross-border movement to conduct religious activities in Thailand since 2010. The research has been conducted during May 2014-May 2015 by collecting both secondary and primary data. Secondary data includes Burmese and Karen texts on U Thuzana's life history and activities. Primary data is gathered from Thai-Myanmar borderland, in the area of Mae Sod, Tha Song Yang, Mae Ramad and Phobphra District of Tak Province and Doi Tao and Mae Wang District of Chiang Mai Province in Thai side and in the area of Karen State of Myanmar. The research found that U Thuzana is a charismatic Karen monk from Myaing Gyi Ngu, who combined three visions and missions: meritorious king-like leader in Buddhist cosmology, modernized development leader and Karen nationalistic leader. His movement attracts diverse groups of people who are connected in an assemblage-like network, a concept proposed by Latour (1999) and DeLanda (2006). The three main groups observed in this assemblage are first, the Karen former followers of Khuba charismatic monks in Northern Thailand. They mostly welcome the coming of U Thuzana and actively participate in the construction of the stupas in Doi Tao and Mae Wang District. The second group is Karen migrant workers, most of who concentrate in central Thailand and the last group is wealthy business people who supports resources or provide opportunities for the movement's activities. Each group contributes in their own way to the movement which increases other groups' capacities and helps expanding the network. Tensions and conflict have also arisen contributing to the movement dynamic. This research also recommends that the support from agencies concerned should be given for further study of movement of many religious groups and sects which actively operate in the borderland. The study should be used as a basis for the development of sound policy and implementation for the peaceful coexistence and better living of people, in the context of special economic zone development launched by both Thai and Myanmar government.